

Verkennd natuuronderzoek centrumplan Vaasen

Onderzoek naar de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling op beschermde soorten flora en fauna en beschermde natuurgebieden

Datum: 23-02-2021

Auteur: A. Tuitert

Opdrachtgever: Aveco de Bondt

Rapportnummer: AT/2021/23.02

Versie: D1

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Voor het terrein van de Dekamarkt aan de Torenstraat 29 en een naastgelegen woning aan de Torenstraat 31 in Vaassen bestaan herontwikkelingsplannen. De gebouwen van de Dekamarkt en de naastgelegen woning en schuur worden gesloopt en vervangen door nieuwbouw en parkeerplaatsen. In opdracht van Aveco de Bondt is hiervoor een verkennend natuuronderzoek uitgevoerd om de mogelijke effecten op beschermde soorten flora en fauna en Natura 2000-gebieden in het kader van de Wet natuurbescherming en beschermde gebieden behorend tot het Gelders Natuurnetwerk in beeld te brengen. Voorliggend rapport bevat de uitkomsten van het verkennend natuuronderzoek.

Figuur 1.2: Inrichtingsplan.

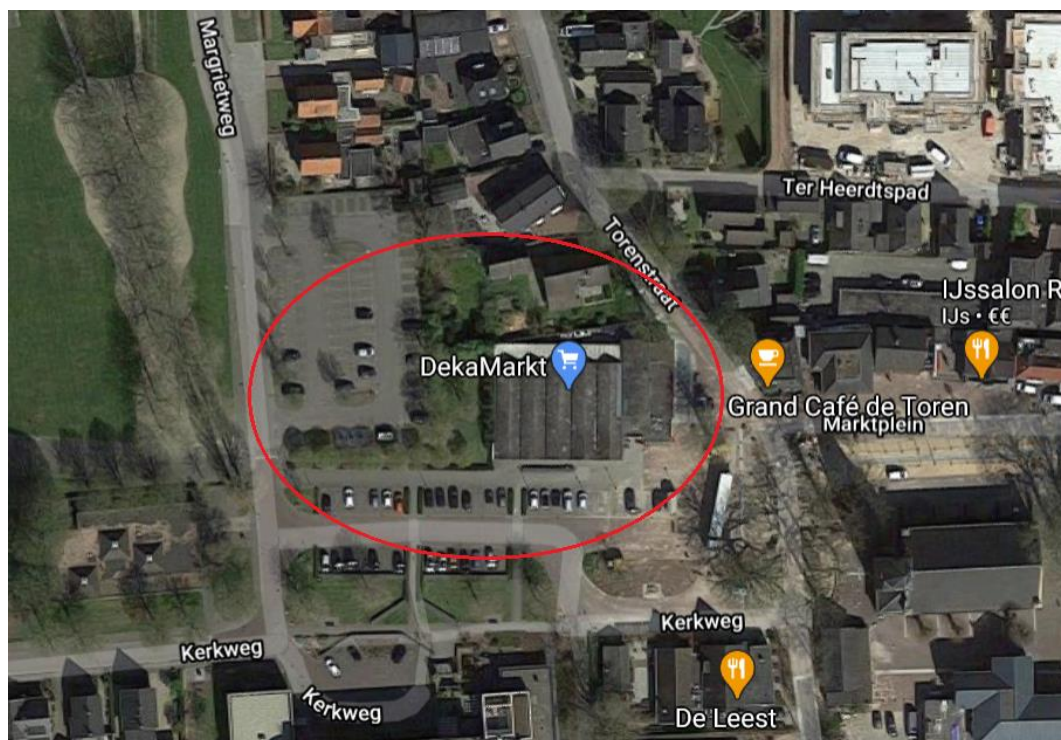
1.2 Doelstelling

De doelstelling van dit onderzoek is om duidelijkheid te verkrijgen over de vraag of door de voorgenumen ruimtelijke ontwikkeling verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming worden overtreden ten aanzien van beschermde soorten flora en fauna of Natura 2000-gebieden of uit de Omgevingsverordening van de provincie Gelderland ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk. Indien sprake is van effecten op beschermde soorten flora en fauna, dan is voor de ingreep mogelijk een ontheffing vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Indien sprake is van significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden, dan is voor de ingreep mogelijk een vergunning vereist op grond van de Wet natuurbescherming. Aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het Gelders Natuurnetwerk is alleen onder voorwaarden toegestaan binnen de ruimtelijke procedures.

1.3 Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied betreft het terrein met de gebouwen en parkeerplaatsen van de Dekamarkt en het perceel van de naastgelegen woning aan de Torenstraat 31 in Vaassen. Het terrein van de Dekamarkt is grotendeels verhard en bebouwd met hier en daar enkele bomen en hagen. Achter de woning aan de Torenstraat 31 is een kleine gecultu-

veerde tuin aanwezig. Op onderstaande figuur is het onderzoeksgebied weergegeven. Onderstaande foto's geven een indruk van het onderzoeksgebied.

Figuur 1.3: Globale ligging onderzoeksgebied (rood omlijnd)

Foto 1 t/m 7: Indruk onderzoeksgebied.

2 Wettelijk kader

2.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

2.2 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbe-
palingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

- lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
□ onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;

- onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
- onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wn een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de nieuwe wet. Er is dan geen ontheffing nodig.

2.3 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland/Ecologische Hoofdstructuur

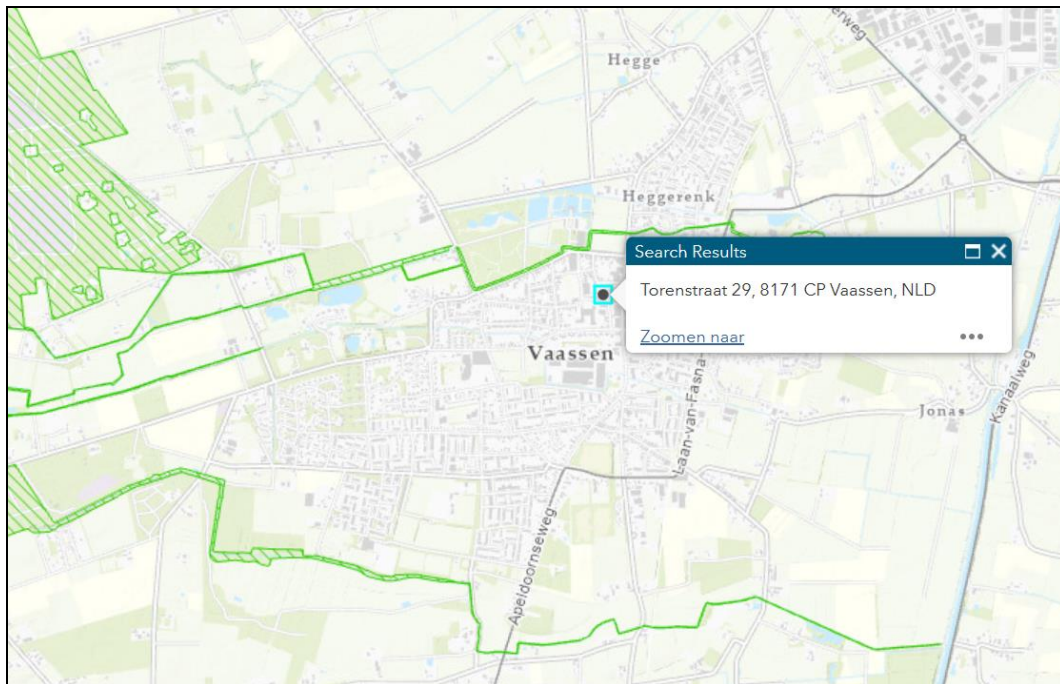
In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Structuurvisie infrastructuur en ruimte (SVIR). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN/EHS in Gelderland zijn opgenomen in de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Gelderland. In Gelderland worden deze natuurgebieden het Gelders Natuurnetwerk genoemd.

3 Gebiedsbescherming

3.1 Natura 2000-gebieden

Het onderzoeksgebied maakt geen onderdeel uit van de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is de Veluwe. Het kerngebied van de Veluwe ligt op ca. 2,5 km afstand van het onderzoeksgebied. Dichterbij op ca. 400 meter afstand van het onderzoeksgebied ligt de Hartensche Molenbeek, die ook onderdeel vormt van het Natura 2000-gebied Veluwe. Andere Natura 2000-gebieden liggen op grotere afstand (> 10 km) van het onderzoeksgebied.

Figuur 3.1: Ligging Natura 2000-gebieden (groen) ten opzichte van het onderzoeksgebied. Bron: Atlas van Gelderland.

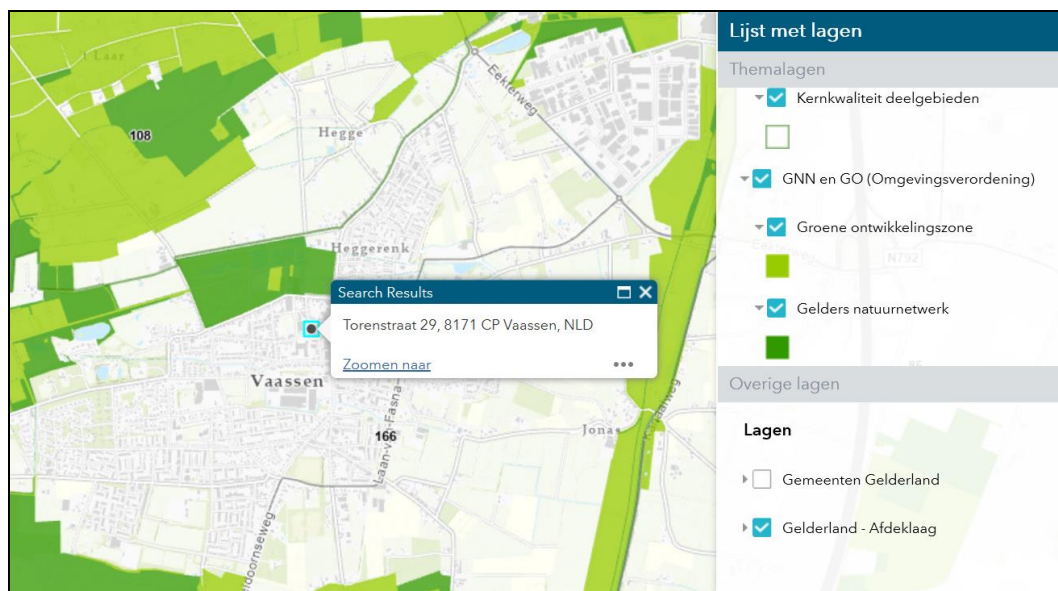
Het onderzoeksgebied ligt in het stedelijk gebied van Vaassen en is niet direct zichtbaar vanuit omliggende Natura 2000-gebieden. Van optische verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden is derhalve geen sprake. Gelet op de ligging van het onderzoeksgebied in het stedelijk gebied van Vaassen en de beperkte impact van de ingreep (reguliere (ver)bouwwerkzaamheden), kan verstoring van soorten in Natura 2000-gebieden door licht en geluid op voorhand worden uitgesloten. Lichtuitstraling en geluid worden afgeschermd door tussenliggende bebouwing. Significante gevolgen door oppervlakteverlies, verstoring door licht of geluid of optische verstoring zijn op voorhand met zekerheid uitgesloten.

Het nabijgelegen Natura 2000-gebied Veluwe en andere omliggende Natura 2000-gebieden zijn stikstofgevoelige gebieden. Zowel tijdens de bouwfase als tijdens de gebruiksfase komen extra stikstofemissies vrij die zouden kunnen leiden tot een toename aan stikstofdepositie op omliggende stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden. Aan de hand van een stikstofberekening kan worden vastgesteld of daadwerkelijk sprake is van een toename aan stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden. In dat geval is mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

3.2 Gelders Natuurnetwerk

Het onderzoeksgebied ligt niet binnen de begrenzing van het Gelders Natuurnetwerk (GNN). Aangezien het onderzoeksgebied buiten de begrenzing van het GNN ligt en de

Omgevingsverordening van Gelderland geen bepalingen ten aanzien van externe werking kent, is nadere toetsing aan de bepalingen uit de Omgevingsverordening van Gelderland ten aanzien van het GNN niet noodzakelijk. Gelet op de kleinschaligheid van de voorgenomen ingreep (reguliere (ver)bouwwerkzaamheden in het stedelijk gebied van Vaassen) wordt een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van het GNN overigens ook niet verwacht.

Figuur 3.2: Ligging GNN/GO ten opzichte van het onderzoeksgebied. Bron: Planviewer Atlas van Gelderland.

4 Soortenbescherming

4.1 Verkennend veldbezoek

Op 22 januari 2021 heeft een verkennend veldbezoek in het onderzoeksgebied plaatsgevonden. Op basis van een expertoordeel is aan de hand van biotoopeisen van beschermde soorten en habitatkenmerken in het onderzoeksgebied beoordeeld welke beschermde soorten er in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen. Het veldonderzoek heeft een verkennend karakter en kan niet worden gezien als uitputtende soorteninventarisatie.

4.2 Flora

Er zijn geen verspreidingsgegevens van beschermde plantensoorten bekend uit het onderzoeksgebied. Het onderzoeksgebied bevat ook geen geschikt biotoop voor de meeste beschermde plantensoorten, omdat specifieke standplaatsvereisten voor beschermde plantensoorten ontbreken. Alleen voor beschermde soorten muurplanten is het onderzoeksgebied potentieel geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde soorten muurplanten aangetroffen op de gevels van de bebouwing in het onderzoeksgebied. Aanwezigheid van beschermde plantensoorten in het onderzoeksgebied kan derhalve op voorhand worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar planten of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.3 Vogels

Het gebouw van de Dekamarkt bevat geen hellende dakconstructie met dakpannen, maar is voorzien van bitumen dakplaten die naadloos op elkaar aansluiten. In de dakconstructie bevinden zich geen openingen die als nestplaats voor gebouwbewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats zoals huismus en gierwaluw kunnen dienen. Ook elders in de bebouwing van de Dekamarkt bevinden zich geen voor gebouwbewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats geschikte nestplaatsen. Dit is anders bij de naastgelegen woning aan de Torenstraat 31. Deze woning en bijbehorende garage bevatten een hellend pannendak, die bij de onderste rij pannen net boven de dakgoot toegang biedt voor huismus om onder de pannen te broeden. Voor gierwaluw zijn geen geschikte nestplaatsen aanwezig, de pannen sluiten goed op elkaar aan en er zijn geen opstaande loodslabben o.i.d. waarachter gierwaluwen kunnen invliegen.

Er staan enkele oudere bomen in het onderzoeksgebied. Deze zijn tijdens het veldbezoek bekeken op aanwezigheid van nesten. Er zijn in de bomen geen nesten van boombewonende vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals roefvogels, ransuil of roek aangetroffen. Aanwezigheid van vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats in het onderzoeksgebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Voor de woning en bijbehorende garage aan de Torenstraat 31 geldt dat nader onderzoek naar aanwezigheid van huismus moet plaatsvinden. Indien hier huismussen aanwezig zijn, dan is mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor de gebouwen van de Dekamarkt geldt dat aanwezigheid van gebouwbewonende vogelsoorten met een jaarrond beschermde nestplaats op voorhand kan worden uitgesloten. Hier is geen nader veldonderzoek noodzakelijk.

Voor het gehele onderzoeksgebied geldt dat tijdens het broedseizoen rekening gehouden moet worden met de mogelijke aanwezigheid van broedvogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Bijvoorbeeld in heggen, bomen en in klimop. Broedende vogels mogen in beginsel niet verstoord worden tijdens het broedseizoen, tenzij dit niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende soort(en).

4.4 Zoogdieren

4.4.1 *Vleermuizen*

Het gebouw van de Dekamarkt bevat geen hellende dakconstructie met dakpannen, maar is voorzien van bitumen dakplaten die naadloos op elkaar aansluiten en rechtstreeks op het dakbeschot zijn gelijmd. In de dakconstructie bevinden zich geen openingen en daarachter liggende holle ruimtes die als invliegopening door gebouwbewonende vleermuizen kunnen worden gebruikt. Ook elders in de bebouwing van de Dekamarkt bevinden zich geen voor gebouwbewonende vleermuizen geschikte verblijfplaatsen. In de gevels bevinden zich geen open stootvoegen en er zijn geen ruimtes achter gevelplaten o.i.d. aanwezig. Dit is anders bij de naastgelegen woning aan de Torenstraat 31. Deze woning en bijbehorende garage bevatten een hellend pannendak, dat toegankelijk is voor gebouwbewonende vleermuizen.

Er staan enkele oudere bomen in het onderzoeksgebied. Deze zijn tijdens het veldbezoek bekeken op aanwezigheid van holtes, scheuren of andere voor boombewonende vleermuizen toegankelijke holle ruimtes. Deze zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen in mogelijk te kappen bomen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen in het onderzoeksgebied kan op voorhand worden uitgesloten.

Voor de woning en bijbehorende garage aan de Torenstraat 31 geldt dat nader onderzoek naar aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen moet plaatsvinden. Indien hier verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn, dan is mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Voor de gebouwen van de Dekamarkt geldt dat aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuizen op voorhand kan worden uitgesloten. Hier is geen nader veldonderzoek noodzakelijk.

Het onderzoeksgebied kan door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied, maar de waarde hiervan is beperkt omdat het onderzoeksgebied grotendeels bebouwd en verhard is. Vanwege de ligging in het bebouwd gebied van Vaassen en het beperkte aandeel aan bomen, worden alleen algemeen in stedelijk gebied voorkomende soorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger verwacht. Voor dergelijke algemeen in stedelijk gebied voorkomende vleermuissoorten is er in de directe omgeving voldoende ander geschikt foerageergebied aanwezig in de vorm van groene tuinen, parkjes en laanbeplanting langs wegen en het nabijgelegen parkbos van Kasteel Cannenburg. Van een zodanige aantasting van foerageergebied dat daardoor de functionaliteit van de verblijfplaatsen van deze soorten in het geding komt is geen sprake. Er bevinden zich in het onderzoeksgebied geen doorgaande lijnvormige landschapselementen die als vliegroute voor vleermuizen kunnen dienen.

4.4.2 *Overige zoogdiersoorten*

Het onderzoeksgebied ligt in het stedelijk gebied van Vaassen en is ongeschikt als leefgebied voor de meeste niet-vrijgestelde beschermde overige zoogdiersoorten zoals das, boommarter, eekhoorn en kleine marterachtigen zoals bunzing, hermelijn en wezel vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied. Voor steenmarter is de bebouwing wel potentieel geschikt, maar de gebouwen zijn vrijwel niet toegankelijk voor steenmarters en tijdens het veldbezoek zijn geen sporen (latrines, prooiresten) aangetroffen. Aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter in de bebouwing kan op voorhand worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar overige zoogdieren of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.5 Vissen, amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek is geen geschikt biotoop voor beschermde soorten vissen, amfibieën en reptielen aangetroffen in het onderzoeksgebied. Vanwege het ontbreken van

oppervlaktewater en van geschikt landhabitat kan aanwezigheid van beschermde soorten amfibieën, reptielen en vissen op voorhand worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar amfibieën, reptielen en vissen of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

4.6 Ongewervelden

Tijdens het verkennend veldbezoek zijn geen beschermde soorten ongewervelden in het onderzoeksgebied aangetroffen. Het onderzoeksgebied ligt in het stedelijk gebied van Vaassen en bevat ook geen geschikt biotoop voor beschermde soorten libellen, dagvlinders of andere soorten ongewervelden. Ook voor het in de omgeving van Vaassen voorkomende vliegend hert ontbreekt geschikt leefgebied in de vorm van oude wegwijnende eiken(stobben). De aanwezigheid van beschermde soorten ongewervelden in het onderzoeksgebied kan derhalve worden uitgesloten.

Nader onderzoek naar ongewervelden of het aanvragen van een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5 Conclusie

5.1 Wet natuurbescherming; Natura 2000

De voorgenomen herontwikkeling leidt – los van het aspect stikstofdepositie – niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wet natuurbescherming ten aanzien van Natura 2000. Nadere toetsing in de vorm van een passende beoordeling of het aanvragen van een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Ten aanzien van stikstofdepositie geldt dat aan de hand van een stikstofberekening moet worden vastgesteld of sprake is van een toename aan stikstofdepositie op omliggende Natura 2000-gebieden en of dit kan leiden tot significante gevolgen voor deze Natura 2000-gebieden. Indien dit het geval is, dan is mogelijk een vergunning op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

5.2 Wet natuurbescherming; soortenbescherming

De bebouwing van de Dekamarkt bevat geen potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermde nestplaats zoals huismus en gierzwaluw of van gebouwbewonende vleermuizen. Voor de sloop van deze bebouwing is geen nader onderzoek of een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. De bebouwing op het perceel Torenstraat 31 (woning en garage) bevat wel potentiële verblijfplaatsen van gebouwbewonende vogels met een jaarrond beschermde nestplaats (huismus) en van gebouwbewonende vleermuizen. Voor de sloop van deze bebouwing is wel nader onderzoek nodig. Indien daadwerkelijk verblijfplaatsen van huismus of vleermuizen aanwezig zijn, is mogelijk een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming noodzakelijk.

Verder bevat het onderzoeksgebied geen groeiplaatsen, verblijfplaatsen, jaarrond beschermde vogelnesten, essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes van niet-vrijgestelde beschermde soorten flora en fauna.

Wel dient rekening gehouden te worden met aanwezigheid van broedvogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd. Dergelijke broedende vogels mogen niet verstoord worden tijdens het broeden.

5.3 Gelders Natuurnetwerk

De voorgenomen ingreep leidt niet tot een overtreding van de verbodsbepalingen uit de vigerende Omgevingsverordening van de provincie Gelderland ten aanzien van het Gelders Natuurnetwerk. Verdere toetsing in de vorm van een “Nee, tenzij-toets” is niet aan de orde.